

mens indførelse beskriver udviklingen i 2002, og dækker dermed reformens første år.

FINANSIERINGSREFORMEN PÅ DET SOCIALE OMRÅDE

Den 1. januar 2002 trådte en finansieringsreform i kraft for visse ydelser og tilbud efter lov om social service.

Finansieringsreformen på det sociale område benævnes ofte grundtakstmodellen – eller grundtakstreformen – selv om udgangspunktet som nævnt er den fulde egenfinansiering, og grundtakstfinansieringen er en form for undtagelse.

Der henvises til lov nr. 489 af 7. juni 2001 om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger (L 162 2000-2001): Folketingstidende 2000-2001, Till. A 4536, Till. A 4465, FF 4745, Till. B 1252, FF 8677, FF 8891, Till. C 861.

Reformen omfatter kommuner og amtskommuner, med undtagelse af Københavns og Frederiksberg kommuner og pr. 1. januar 2003 Bornholms Kommune.

I stedet for den hidtil delte finansiering mellem kommune og amtskommune er der indført et finansieringsprincip, hvorefter udgangspunktet er, at den myndighed, der beslutter og iværksætter tilbud efter serviceloven, selv fuldt ud afholder udgifterne til foranstaltningen eller tilbuddet.

På voksenområdet medførte finansieringsreformen fx, at udgifterne til kommunale støttetilbud til voksne i eget hjem ikke længere skulle deles mellem kommunen og amtskommunen, men afholdes fuldt ud af kommunen.

På børn- og ungeområdet indebar reformen fx, at kommunens udgifter til forebyggende foranstaltninger for børn og unge afholdes fuldt ud af kommunen, hvor udgifterne hidtil blev delt med amtskommunen.

Som en undtagelse er der for visse – typisk mere omkostningskrævende eller specialiserede – tilbud og foranstaltninger indført en grundtakst.

Området med delt finansiering var kendetegnet ved, at der for en række typer af foranstaltninger var omfattende muligheder for substitution, fx kan det for en række brugere være relevant alternativt at tilbyde amtskommunale døgninstitutioner og kommunale tilbud.

For at opnå økonomisk neutralitet indgår det derfor i grundtakstmodellen, at kommunen skal betale en grundtakst dog højst de faktiske udgifter, når den benytter et amtskommunalt tilbud eller et tilbud, som kunne være et alternativ til et amtskommunalt tilbud.

Grundtaksterne modificerer således princippet om, at hver myndighed – kommune eller amtskommune – selv afholder udgifterne for de tilbud, som de sætter i værk. Der tages på denne måde højde for, at det fortsat ønskes, at både kommuner og amtskommuner løser opgaver på det sociale område.

Grundtakstfinansiering ændrer således ikke ved, at amtskommunerne fortsat har pligt til at sørge for de mere specialiserede tilbud, fx boformer for voksne personer med betydelig nedsat funktionsevne, eller døgninstitutioner til børn og unge, der skal anbringes uden for hjemmet.

Det er endvidere et led i grundtakstmodellen, at en amtskommune kan beslutte at medfinansiere udgifter til en kommunal opgaveløsning, der overstiger grundtaksterne. Det er her en forudsætning, at det skønnes, at det kommunale tilbud nedsætter behovet for at benytte tilbud, som er omfattet af grundtakster.

Grundtakstmodellen ændrer alene reglerne om, hvordan udgifterne skal finansieres. Der sker ikke ændringer i forhold til fx borgerens ret til ydelser og deres ret til at klage over afgørelser. Samlet set indeholder grundtakstmodellen følgende elementer:

- Som udgangspunkt finansierer kommuner og amtskommuner egne ydelser 100 pct.
- Kommuner, der efter aftale med amtet bruger en amtskommunal ydelse, betaler en grundtakst herfor, dog højst de faktiske udgifter. Dette princip gælder også for ydelser, der kan træde i stedet for en amtskommunal ydelse, fx når børn og unge anbringes uden for hjemmet i private opholdssteder.
- Der anvendes en visitationsmodel på det grundtakstbelagte område, som forudsætter samarbejde mellem amtskommune og kommune.
- Den amtskommunale forsyningsforpligtelse er uændret.
- Kommuner og amtskommuner har uændrede muligheder for at aftale at løse opgaver for hinanden.
- Det er muligt at aftale, at amtskommunen medfinansierer en kommunal opgaveløsning, der ligger ud over den generelle kommunale